

Zaaknummer: ACM/20/039925

Datum: 6 augustus 2020

Verslag van de Autoriteit Consument en Markt in de zin van artikel 19, vijfde lid, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking).

TenneT TSO B.V (hierna: TenneT) heeft verslag uitgebracht over de inzet van de veilingopbrengsten. Omdat dit verslag gaat over het verslagjaar 2019 en bovengenoemde Verordening toen nog niet van kracht was, beoordeelt de Autoriteit Consument en Markt de onttrekkingen aan de veilingopbrengsten gedaan door TenneT in het jaar 2019 op basis van de doelen uit Verordening 714/2009.¹ De doelen waarvoor de veilingopbrengsten mogen worden gebruikt, komen tevens grotendeels overeen met die uit Verordening 2019/943. In dit verslag concludeert de Autoriteit Consument en Markt dat de onttrekkingen in lijn zijn met Verordening 714/2009.

1 Inleiding

1. In dit verslag zet de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uiteen hoeveel inkomsten TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) tussen 1 januari 2019 en 31 december 2019 heeft verkregen door het veilen van grenscapaciteit, hoe deze inkomsten door TenneT gebruikt zijn en of dat gebruik in overeenstemming is met Verordening 2019/943. Omdat dit verslag gaat over het verslagjaar 2019 en bovengenoemde Verordening toen nog niet van kracht was, beoordeelt de ACM de onttrekkingen aan de veilingopbrengsten gedaan door TenneT in het jaar 2019 op basis van de eisen uit Verordening 714/2009.²

¹ Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

² De inzet van congestie-ontvangsten o.g.v. Verordening 943/2019 moet tevens voldoen aan een methodologie die wordt voorgesteld door de transmissiesysteembeheerders. Deze methodologie ligt nu ter goedkeuring voor aan het Agentschap.

2. De beschikbare transportcapaciteit op de interconnectoren³ met België, Duitsland, Noorwegen en Denemarken veilt TenneT in samenwerking met de betrokken buitenlandse beheerders van het hoogspanningsnet. Op de landsgrensoverschrijdende verbindingen tussen Nederland en België, Duitsland en Denemarken alloceert de JAO (Joint Allocation Office) de capaciteit voor jaar- en maandtransporten via expliciete veilingen. Voor de Nederlandse verbinding met Noorwegen (NorNed) zijn er geen jaar- en maand producten. De dagcapaciteit tussen Nederland en België, Duitsland, Noorwegen en Denemarken (COBRA) wordt op dagvoorbasis impliciet geveild via marktkoppeling.⁴ De betrokken transmissiesysteembeheerders voeren samen met elektriciteitsbeurzen deze impliciete veilingen uit. De veilingen genereren alleen opbrengsten indien er sprake is van congestie⁵. De opbrengsten van de veiling worden onder andere verminderd met de kosten van de veiling en verdeeld tussen TenneT en de beheerders van het buitenlandse hoogspanningsnet⁶.
3. De transmissiebeheerders beheren deze veilingopbrengsten apart en zij mogen deze alleen voor bepaalde wettelijke doeleinden gebruiken. TenneT heeft de veilingopbrengsten ondergebracht bij de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.
4. In dit verslag controleert de ACM of de veilingopbrengsten tussen 1 januari 2019 en 31 december 2019 in lijn met Verordening 714/2009 zijn besteed.

2 Beoordeling besteding veilingopbrengsten

5. Op 19 mei 2019 heeft de ACM van TenneT de rapportage⁷ ontvangen over de ontvangsten en bestedingen van de veilingopbrengsten in het jaar 2019. Deze rapportage is als bijlage bij dit verslag veilingopbrengsten toegevoegd.
6. TenneT heeft voor de data van 2019 een controleverklaring van een onafhankelijke accountant meegestuurd.
7. Conform artikel 19, vijfde lid, van Verordening 943/2019 publiceert de ACM dit verslag. Hierin toetst de ACM of het gerapporteerde in overeenstemming is met de Verordening. Aangezien het gaat om de bestedingen in 2019, toetst de ACM of de ontvangsten worden gebruikt voor de doelen zoals genoemd in Artikel 16 van Verordening 714/2009. Dit artikel bepaalt dat de

³ Een interconnector is een transmissielijn die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant en de nationale transmissiesystemen van deze lidstaten onderling koppelt (artikel 2, eerste lid, van de Verordening).

⁴ Sinds 21 mei 2015 vindt tussen Nederland en België en Nederland en Duitsland deze marktkoppeling plaats via het flow-based mechanisme. Sinds 17 oktober 2019 vindt een dergelijke marktkoppeling ook plaats met Denemarken. De marktkoppeling met Noorwegen vindt plaats via het Available Transfer Capacity (ATC) mechanisme.

⁵ Artikel 6.1 van Bijlage I van de Verordening. "Congestie" is gedefinieerd in artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Verordening.

⁶ Artikel 5.6.15.1 van de Netcode Elektriciteit.

⁷ TenneT kenmerk: BCC-2020-064, d.d. 18 mei 2019.

opbrengsten uit de veiling van de schaarse interconnectiecapaciteit voor drie doelen⁸ mogen worden gebruikt:

- 1) voor het garanderen dat de toegewezen capaciteit daadwerkelijk beschikbaar is, en/of
- 2) voor het handhaven of vergroten van de koppelingscapaciteit door investeringen in het net, met name in nieuwe interconnectiecapaciteit, of
- 3) ter dekking van de tariefinkomsten van de betreffende transmissiesysteembeheerder.

2.1 Veilingopbrengsten 2019

8. De veilingen op de NorNed-verbinding, de COBRA-verbinding en de interconnectoren met België en Duitsland bepalen grotendeels de inkomsten van de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet. De ACM gaat conform de Richtsnoeren hieronder alleen in op de gedane onttrekkingen en of deze onder de doeleinden van artikel 16, zesde lid, van Verordening 714/2009 vallen.
9. In de rapportage van TenneT geeft de tabel op pagina 4 alle onttrekkingen en bijstortingen in 2019 schematisch weer in de kolom "2019 (1-1 t/m 31/12)".

NorNed-verbinding

10. TenneT heeft een onttrekking gedaan voor de kosten van energie en vermogen voor NorNed. Het betreft kosten voor netverliezen en kosten voor regel- en reservevermogen. Verder heeft TenneT een onttrekking gedaan voor de kosten voor de uitvoering van de veilingen. Deze kosten houden direct verband met het beschikbaar stellen en handhaven van de beschikbare koppelingscapaciteit.
11. De prikkel voor de relatieve beschikbaarheid van NorNed dient TenneT te stimuleren om jaarlijks een zo groot mogelijke capaciteit aan de markt beschikbaar te stellen. In het besluit van 5 maart 2020⁹ heeft de ACM de definitieve malus over 2019 op EUR 1.515.812 vastgesteld.¹⁰ Volgens het verslag veilingopbrengsten voegt TenneT EUR 1.515.812 toe aan de veilingopbrengsten.

COBRA-verbinding

12. TenneT heeft een onttrekking gedaan voor de kosten van netverliezen voor COBRA. Deze kosten houden direct verband met het beschikbaar stellen en handhaven van de beschikbare koppelingscapaciteit.

⁸ Deze doelen komen grotendeels overeen met de doelen uit artikel 19, tweede lid, van Verordening 2019/943, zij het met een andere formulering: a) het garanderen dat de toegewezen capaciteit daadwerkelijk beschikbaar is, met inbegrip van een vergoeding voor vastheid, of b) de zoneoverschrijdende capaciteit handhaven of vergroten door optimalisering van het gebruik van de bestaande interconnectoren, indien nodig door middel van gecoördineerde corrigerende acties; de kosten dekken die voortvloeien uit investeringen in het net die relevant zijn voor het reduceren van de interconnectiecongestie. Wanneer de doelstellingen in lid 2 op adequate wijze worden gehaald, kan de opbrengst gebruikt worden als inkomsten die door de regulerende instanties in rekening moeten worden genomen bij de goedkeuring van de methodologie voor de berekening van nettarieven of de vaststelling van nettarieven.

⁹ Besluit met kenmerk ACM/UIT/ 529179, d.d. 5 maart 2020.

¹⁰ TenneT krijgt een bonus als ze een hogere beschikbaarheid van de NorNed-kabel realiseert dan de gestelde norm. Indien de beschikbaar gestelde capaciteit lager is dan de norm, moet TenneT uit eigen vermogen de malus toevoegen aan Stichting Doelgelden.

Belgische en Duitse interconnectoren

13. Net als voor NorNed onttrekt TenneT ook kosten voor de uitvoering van de veilingen op de Belgische en Duitse interconnectoren aan de veilingopbrengsten.

Overige onttrekkingen

14. TenneT heeft in 2019 een onttrekking gedaan voor exploitatiekosten. Dit betreft de kosten die gemoeid zijn met het beheer van de Stichting Doelgelden en hangen samen met artikel 16 van Verordening 714/2009.
15. TenneT heeft EUR 117.526.938 aan de veilingopbrengsten onttrokken en aangewend voor de vaststelling van de nettarieven. Met het Tarievenbesluit TenneT 2019¹¹ heeft de ACM deze aanwending goedgekeurd, zoals de tweede alinea van artikel 16, zesde lid, van Verordening 714/2009 voorschrijft.
16. TenneT heeft een onttrekking aan de veilingopbrengsten gedaan voor de kosten voor het oplossen van landsgrensoverschrijdende transportbeperkingen (hierna: redispatchkosten). Deze kosten maakt TenneT om de maximale capaciteit op de interconnectoren en/of de maximale capaciteit op de transmissienetten waarmee grensoverschrijdende elektriciteitsstromen worden verzorgd, uit te breiden of te handhaven. Deze vormen samen de kritieke netcomponenten en zijn onderdeel van de flow-based methodiek, de basismethode voor de berekening van de day-ahead- en intradaycapaciteit conform Verordening 2015/1222¹². In de rapportage van TenneT, die als bijlage aan dit verslag veilingopbrengsten toegevoegd is, geeft TenneT in onderdeel 2.4.3 meer informatie rondom deze redispatchkosten.
17. De ACM constateert op basis van het bovenstaande dat het gebruik van de inkomsten verkregen uit congestie over het jaar 2019 in lijn is met Verordening 714/2009.

3 Conclusie

18. De ACM constateert dat de onttrekkingen aan de veilingopbrengsten zoals verricht in het kalenderjaar 2019 in lijn zijn met Verordening 714/2009 en in het bijzonder de doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van deze Verordening.

¹¹ Besluit met kenmerk ACM//UIT/495421, d.d. 21 november 2019.

¹² Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer, d.d. 24 juli 2015, en ACM besluit met kenmerk ACM/DE/2016/205075.